

Stev. 3

Leto V.

Lastniki in izdajatelji. Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu 616-T-181. — Letna naročnina 480 din. polletna 240 din. četrtletna 120 din. — Tiska tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Lesna predelovalna industrija na Kočevskem NA VELIKI PRELOMNICI

Lesna predelovalna industrija daje edino možnost, da se pasivni okraj postopoma dvigne na raven industrijsko bolj razviten okrajev v naši republiki. V letih po osvoboditvi, posebno pa še lani, se je o tem veliko razpravljalo in danes lahko trdimo, da so prvi sadovi že vidni oziroma bodo vidni še letos.

V kočevskih gozdovih prevladujejo iglavci, zato bo bodoča predelovalna industrija izkoriščala predvsem les iglavcev.

OD TEDNA DO TEDNA

Svet doživlja teden pričakovanja, kaj bo prinesel berlinski sestanek. V ponedeljek se bodo zbrali najprej v zahodnem Berlinu zunanji ministri in njihovi svetovalci iz ZDA, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Po prvem tednu razgovorov se bodo preselili v vzhodni del mesta, naslednji teden pa spet nazaj in tako bodo krožili, vse dokler se ne bodo razšli — uspešno ali brezuspešno. Za tak način sestajanja so se domeni na pripravljanih sestankih zastopniki štirih okupacijskih sil v Nemčiji, potem ko so se sami izmenoma sestali zdaj tu, zdaj tam in po dolgotrajnih reševanjih — zadnji njihov sestanek je trajal nepretrgoma 12 ur — sprejeli tak sklep. Razen še nekaterih drugih tehničnih vprašanj se drugega niso imeli domeniti, pa navzlic temu zlepa mislo prišli do soglasja.

In kako se bodo ponášali njihovi nasledniki? Ameriški zunanji minister Dulles je že napovedal, da ne namerava ostati v Berlinu dlje kot tri tedne. Bo to dovolj? Komajda — po izkušnjah, ki jih imamo od dosedanjih podobnih sestajanj. Upoštevati moramo zapletenost vprašanj, ki se jih bodo štirje zunanji ministri lotili. Nemškega vprašanja so se doslej vedno izogibali, saj je bilo toliko zamaš. Tudi za avstrijsko državno pogodbo se niso mogli na noben način odločiti. Na sedanjem berlinskem sestanku sta to dva glavna vprašanja. Precej dobre volje bo treba na obeh straneh — zahtodni in vzdorni — če bodo hoteli zdaj hitreje napredovati. Po tako imenovanem sovjetskem popuščanju bi mogli soditi — seveda če bo tako popuščanje sledilo tudi v dejavnih, kakršnega predstavljajo berlinski razgovori — da bodo morale tudi zahodne velesile storiti vse, kar se topot mogoče ne bo dalo valiti vse krivde za morebitni neuspeh na Moskovu. Minister Dulles se je v tem smislu že nekoliko zavaroval, ko je opozoril, da bo berlinska konferenca »zgodovinskega pomena, če bodo sovjetski voditelji konstruktivno razpoloženi«.

Zleteti bi morali, da ne bi na Berlin preveč slabo vplivalo korejsko razpoloženje. Tam namreč stvari spet ne gredo preveč lepo po poti, kakršno smo si ob podpisu premirja predstavljali. Tisto staro znano vprašanje ujetnikov se je spet tako nesrečno zamotalo, da so se na mah pojavili glasovi o novi vojni nevarnosti. Nesoglasja med nevtralnimi komisijami, Zdrženim poveljstvom in Kitajsko-severnokorejskim poveljstvom so se sukala že nekaj časa okrog izpustitve in vrnitve vojnih ujetnikov. Nibče ni popustil od svojega stališča in tako bo 22. januarja Zdrženo poveljstvo izpustilo ujetnike, ki jih jim je izročila komisija za repatriacijo. Indijski general Timaja kot predsednik nevtralne komisije pa zaradi tega obdoljuje Zdrženo poveljstvo, da je kršilo sporazum o premirju.

Kot tretji vidnejši zunanje-politični dogodek preteklega tedna moramo omeniti začasni razplet italijanske vladne krize. Demokristijan Fanfani je sestavil vlado, ki ji nihče ne prerokuje dolgega življenja. Nesoglasja v demokristijanski stranki in medstrankarski spori, predvsem pa splošno nezadovoljstvo zaradi gospodarskega položaja bodo Fanfaniju — kakor o njegovim prednikom in bodo nemara še tudi vrsti naslednikov — zavili vrat, še preden bo mogel pošteno zadihati. Še bolj kot ne notranje italijanske zadeve, nas pa zanima stališče novega zunanjega ministra Piccionija, pristaja demokristijanske stranke italijanske demokracije. Komaj se je pojavil v novi dolžnosti, že je po starem Pellovem kapitu začel brekniti na tržaško struno. Zavezanec iz Zahoda je rotal, naj izpolnijo zloglasni osmoškooberski sklep, kajti če ne — spet po starem — Italija ne bo pomagala evropski vojski. Kakšen odmev bo imel ta Piccionijev izbruh, nas toliko ne zanima, dovolj nam je ugotovitev, da v Rimu tudi v zunanji politiki in zlasti v odnosu do Jugoslavije še vedno nadaljujejo s staro, zagrizeno sovražno prakso.

Med okrajem Novo mesto in Kočevje je dogovorjeno, da bo novomeški okraj oddal vsako leto kočevskemu okrog 17.000 kub. metrov hlodov-iglavcev, v zameno pa bo dobil od kočevskega okraja ustrezno količino bukovine.

Središči lesne predelovalne industrije v kočevskem okraju bosta v Kočevju in Ribnici. V Kočevju, kjer računajo, da bodo lahko leto predelali okrog 30.000 kub. metrov iglastega lesa, že stoji prostorna stavba — bodoča mizarska delavnica z mnogoštevilnimi obrati. V bližini zgradbe, ki je dograjena šele v surovem stanju, stoji moderna žaga z veliko zmogljivostjo. V mizarski delavnici bodo izdelovali predvsem grobe pohištvene in stavbene izdelke, mize, klopi, okna, vrata, mizarske in ladijske pode, čebelne panje in pod. Lesna predelovalna industrija v Ribnici, ki bo porabila okrog 15.000 kub. metrov lesa letno, bo poleg dosedanjih izdelkov skrbelo še za pohištvene predmete in galanterijo, kratka dopolnjevala bo predelovalno industrijo v Kočevju. Osnova za bodočo predelovalno industrijo v Ribnici je dala tamkajšnje Lesno industrijsko podjetje, ki razpolaga tudi s finančnimi sredstvi, nujno potrebnimi za začetek novih in preurejanje obstoječih prostorov ter nakup najpotrebnejših strojev.

Belokranjci se čedalje bolj zanimajo za ovčerejo

Bela krajina je prelepa, toda gospodarsko zelo pasivna dežela, čemur je v veliki meri vzrok sama kraška sestava tal. Saj je veliko predelov, ki za kmetijske in gospodarski razvoj sploh nimajo ustreznih pogojev. Zadnje čase si Belokranjci resno prizadevajo, da s čimbolj umnim kmetovanjem, z industrijo, tkalstvom in podobno svoje gospodarstvo dvignejo in si ustvarijo trdne temelje za procvit in napredek svoje dežele. Velika gospodarska panoga, ki Belokranjci lahko veliko koristi, je umna in načrtna ovčereja, ki ima zelo ugodne pogoje prav v najbolj pasivnih krajih. Zlasti danes, ko se tako krepko širi domača obrt in ima predelava volne velike možnosti, je ovčereja za Belo krajino dvakrat koristna.

Po zaslugi okrajne zadrzne zveze v Črnomlju in posameznih kmetijskih združenj je med kmetovalci vedno več zanimanja za rejo ovc, posebno za solčavsko — jezersko pasmo, ki daje najlepšo volno. Na predavanjih po vaseh so kmetje spoznali korist reje te pasme, kmetijske zadruge so pa zbrale prva naročila. Največ naročil so zbrale zadruge Adlešič, Preloka in Sinji vrh, to se pravi kraji, kjer so za ovčerejo najugodnejši pogoji.

Prvih 49 glav plemenskih ovnov in ovc solčavsko — jezerske pasme je kupila Okrajna zadrzna zveza na sejmu v Solčavi in v Ločah 20. oktobra lani. Ker je bilo nekaj ovc z mladitci, nekaj pa obrejanih, se je doslej to število še povečalo. Ovčereji so s

Prostor za postavitev mostu čez Krko na Loki je že določen

Ljudski odbor mestne občine se je resno zavzel za postavitev lesenega mostu čez Krko na Loki. V torek 12. januarja so se sestali na Loki zastopniki mestne občine, društva Partizan, novomeške bolnišnice, terena Irča vas in podjetij ter se s strokovnjaki pogovorili, kje naj bi most stal. Sklenili so, da bo stal most nižje od železniškega mostu, tako da bo dostopen z levega brega reke približno tam, kjer deli sedaj žiroka pot dva igrišča.

Na desni strani Krke bo dohod na most med železniškim nasipom in mrtvašnico pri bolnišnici. To bo najbolj neposredna zveza med obema bregovima Krke. Ker bo most zgrajen izključno samo za osebni prehod, so strokovnjaki mnenja, naj bi bil širok 2 metra.

VREME

za čas od 22. do 27. januarja. Od petka do sobote padavine (predvsem sneg). Zatem lepo in suho vreme, zlasti v nočeh oster mráz. Od nedelje dalje močnejše in dolgotrajne snežne padavine, zatem spet hudi mráz.

V ostalih večjih središčih — Sodražici, Loškem potoku, Vel. Laščah, Karlovič, Robu ter Dobropoljski dolini — bodo odprli obstoječo hišno domačo obrt ter zaročajo predelovalne industrije (predvsem volja to za Sodražico) z gradnjo novih delavnic, nabavo novih strojev ter s pravilno porazdelitvijo in suhe robe. Surovin za to predelovalno industrijo bo dovolj.

Predalec bi segel, če bi hoteli vse podrobnosti o načrtih in možnostih razvoja lesne predelovalne industrije na Kočevskem opisati v enem samem članku. Pripomniti pa moramo: duša vsega dela pri pripravah načrtov za lesno predelovalno industrijo je okrajna komisija za izdelavo perspektivnega načrta v gozdarstvu in lesne predelovalne industrije v Kočevju na čelu s tovaršem Zagarjem in tovaršem ing. Jugom iz Ljubljane. Komisiji nudijo vso pomoč oblastni organi, lesno industrijski podjetji v Kočevju in Ribnici ter zainteresirane kmetijske zadruge.

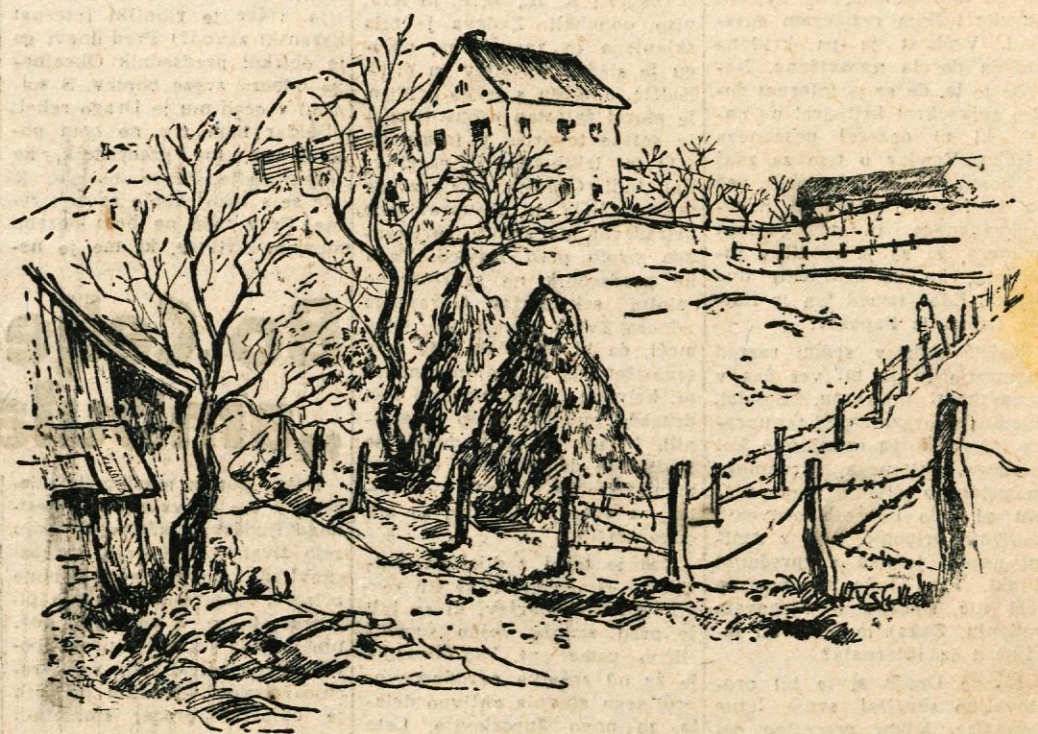
Če zaključimo: lesni predelovalni industriji na Kočevskem se obeta doba razcveta in širokega razmah, ki bo rešila tudi vprašanje zaposlitve odvisne delovne sile ter dvignila narodni dohodek in sedaj pasivnem kočevskem okraju. O. K.

Pred občinskim praznikom v Črnomlju

Po sklepu LO MO je obletnica prvega zasedanja SNOS v Črnomlju, ki je bilo 18. in 19. februarja 1944, proučena za občinski praznik. Letos ga bodo prvič praznovali. Poseben pripravljani odbor skrbi, da bo prvo praznovanje občinskega praznika v partizanski metropoli čim bolj svečano. Na razpustu cest Črnomelj—kolodvor in Črnomelj—Svibnik pred dilžkim domom bodo postavili in odkrili doprni kip Janku Starihi. Računajo, da bo na praznik tudi po desetih letih spet gostovalo v prenovljenem domu Slovensko narodno gledališče v isti zasedbi kot pred desetimi leti na prvem zasedanju SNOS. Lutkovno gledališče iz Črnomlja bo pred praznikom priredilo predstave v vseh okoliških solah.

Letos bo šlo za socialno zavarovanje nad 90 milijard

Letos bodo socialne dajatve v naši državi presegle vsoto 90 milijard dinarjev. Po podatkih iz sekretariata za socialno zaščito Zveznega izvršnega sveta bo izplačanih letos za pokojnine 20,5 milijarde din, nad 39 milijard din za otroške doklade in 32,5 milijard din za zdravstveno zaščito socialnih zavarovancev in za druge izdatke. 10 odstotkov celotnega predvidenega narodnega dohodka bo tako uporabili za socialno skrbstvo.

Vlado Lamut: MOTIV IZ METLIKE — vinska klet

Taborniki so se zahvalili ljudski oblasti za dosedanje pomoč

V nedeljo, 17. I. je bila v Ljubljani III. redna letna skupščina Zdrženja tabornikov Slovenije, na kateri je bilo predloženo slovenski javnosti obširno in uspešno delo te pomembne mladinske vzgojne organizacije. V 29 samostojnih enotah je vključeno po vseh krajih Slovenije že nad 2700 mladincev in mladink ter odraslih ljubiteljev prirode, ki so na pr. med drugim samo lani pripravili 35 samostojnih letnih taborov z nad 1200 udeleženci. 1495 vodnih izletov ter večje število izletov in pohodov taborniških druženj in rodov priča o priljubljenosti te organizacije, ki nudi mlademu človeku vse najboljše. Na skupščini navzoči zdravniki, vzgojitelji in ostali s poudarili izreden pomen vzgojne dela taborniške organizacije, ki zasluži tudi vnaprej vso pomoč ljudske oblasti.

Skupščina se je udeležila tudi šest delegatov novomeškega Rodu gorjanskih tabornikov, ki je dosegel poleg J. Senčanov in Hrančičev, priznanje ene izmed treh najboljših taborniških enot v Sloveniji. Delegati novomeških tabornikov so se na skupščini javno zahvalili za izdatno pomoč, ki jim jo je lani nudil Okrajni ljudski odbor Novo mesto ter Ljudski odbor mestne občine. Novomeški taborniki imajo po zaslugi ljudske oblasti in lastnem prizadevanju že precej šotorov, opreme in orodja, delo pa jim zavira pomanjkanje primerne prostora, kjer bi se mladina sestajala, se vzgajala v spretostih, ročnih delih in pod. Pomanjkanje društvene

Prvi koraki za izboljšanje in razvoj ovčereje v Beli krajini so storjeni. Z ovcami solčavsko — jezerske pasme bomo dvignili kvaliteto volne in mesa, s tem pa bo narastel tudi dohodek kmetov prav v tistih predelih, kjer so bili dohodki doslej najbolj pihi. S. T.

V 3 mesecih — dobre 3 milijone dinarjev hranilnih vlog!

O uspešnem delu lani v septembru ustanovljene Masne hranilnice smo v našem tedni-

ku medtem že večkrat poročali. Število vlagateljev in hranilnih vlog se zadnje tedne neprestano večja, kar je izredno razveseljivo dokaz zaupanja naših delovnih ljudi v mestni denarni zavod. Iz pravkar zaključene letne bilance je razvidno, da je imela Mestna hranilnica 31. decembra 1953 že za 3 milijone 198.990 dinarjev hranilnih vlog. Hkrati s hranilnimi vlogami narašča tudi število prisilcev, ki iščejo v Mestni hranilnici kratkoročne kredite. Tudi na tem področju je hranilnica doslej ustregla številnim ljudem, lahko pa bi še bolj, če bi imela na razpolago še več denarnih sredstev.

Ko pozdravljamo vzpodbudne uspehe Mestne hranilnice, jo hkrati toplo priporočamo vsem delovnim ljudem Dolenjske, prav posebno pa prebivalcem novomeškega okraja!

Na Travnj gori bodo postavili nov planinski dom

Slehnemu prebivalcu ribniške doline je Travnja gora dobro znana. Tam, kjer je danes kup ruševin, je bila nekoč sloveča turistična postojanka. Marsikateri tujec, kakor tudi domačin, je našel na Travnj gori prijetno zavetišče. Travnja gora pa ni pomembna le kot izredno lepa turistična točka, marveč je ves tisti kot naravnost vzoren za razvoj planinstva, gozdarstva, lova, smučarstva in podobno.

In kateri partizan ne pozna Travnje gore? Marsikateremu borcu je nudila varno zatočišče, marsikateri partizan se je na Travnj gori pokrepčal. Ker je bila Travnja gora zbirališče partizanov, jo je fašistični okupator leta 1942. oropal in požgal. Prav tako so fašisti požgali vsa poslopja živinorejske zadruge Sodražica in s tem zadali težak gospodarski udarec bližnji in daljni okolici Sodražice, Ribnice in Loškega potoka.

Danes, po dvanajstih letih, Travnja gora še ni obnovljena. Zato se je osnoval pripravljani odbor, čigar naloga je, da na ruševinah na Travnj gori agra novi dom.

Nov dom na Travnj gori bo nedvomno veliko pripomogel prav razvoju planinstva, ki je važna gospodarska panoga vse ribniške doline. Sodražice in Loškega potoka. Pomemben pa bo tudi kot turistična postojanka, kjer si bo delovni človek v idealnem mirnem kotičku na-

šel prijeten oddih in razvedrilo. Prav tako bo Travnja gora izboljšana točka za obiskovanje raznih krajev, kjer so se borili naši partizani, kot so Jelenov žleb, Ostri vrh, »Štirinax«, partizanske bolnice in premnogi partizanski grobovi.

Pripravljani odbor zato prosi in poziva vse, da po svojih močeh pomagajo, da bo dom na Travnj gori dograjen že letos. Hkrati se toplo zahvaljuje delovnemu kolektivu Lesnoindustrijskega podjetja Ribnica, ki je za gradnjo doma že prispeval 1 milijon dinarjev.

Nosan Maks

Krilati gostje na Krki

Čopastim pondirkom, ki so stalni prebivalci Krke tudi v spomladanskih in jesenskih mesecih, so se zadnji teden pridružili še drugi krilati gostje. Mráz je prisiljal iz zamrznjenih potokov in jezer jato divjih rac, ki plavajo sedaj po Krki med mostom v Kandijo tja do spodnje žage. Trdijo, da so pred dnevi videli na Krki tudi galebe in več drugih ptic, ki se le redkokdaj ustavijo tako blizu ljudi.

Novomeški lovci so sklenili, da ne bodo preganjali te pernaté divjadi na območju mestne občine. Ko nastopi jug, bo prav gotovo spet odšla v svoja stalna bivališča. Če pa bi se za stalno naselila, bi to privlačnost Krke samo še povečalo.

Do 18. januarja 378 novih naročnikov

Od 1. do 18. januarja se je naročilo na Dolenjski list 378 novih naročnikov, izmed teh:

- v okraju Kočevje 39;
- v okraju Črnomelj 135;
- v okraju Novo mesto 157;
- razne pošte v LRS 88;
- v inozemstvu 9.

Izmed občin v dolenjskih okrajih je na prvem mestu Črnomelj, ki je v »mesecu Dolenjskega lista« dobil 50 novih naročnikov. Največ novih naročnikov je zbral v tem mesecu tov. Peter Črnč iz Črnomlja — 58. Na drugem mestu je tov. Miha Bedenikovič iz Skrljevega — s 36 naročniki itd. V vasi Škrjanec, pošta Mirna, so že v vseh hišah naročeni na Dolenjski list.

Ne pozabite: žrebanje novoletnih nagrad »Dolenjskega lista« — 24. dan v skupni vrednosti nad 150.000 din! — bo v tisti dolenjski občini, ki bo v tem mesecu pridobila največ novih naročnikov. V žrebanju bodo sodelovali vsi tisti redni naročniki našega tednika, ki bodo imeli vsaj do 31. januarja 1954 poravnano celoletno ali vsaj polletno naročnino.

Avtomoto društvo v Novem mestu pripravlja šoferski tečaj

V letu 1952 in prvi polovici 1953 je bilo delo novomeškega Avtomoto društva precej razgibano. V tem času je imelo 7 različnih prireditelj in zimski tečaj, ki pa ni povsem uspel. V drugi polovici lanskega leta je delo v društvu skoraj popolnoma zamrlo. Res so nastale nekatere objektivne težave z odhodom posameznih članov na vojaške vaje, vendar bi njihovo delo lahko nadomestili ostali člani. Kaže tudi, da se upravni odbor kot celota ni dovolj zanimal za delo društva. Zaradi nedelavnosti članov so ostala tudi motorna vozila neuporabna, kar je treba še posebej pogratiati.

Ne zadnji rečni seji 9. januarja pa je upravni odbor sklenil, da bo te dosedanje pomanjkljivosti čimprej odpravil in poživl delo društva. Pri tem seveda računa na vsestransko podporo vseh članov ter prostovoljne strokovne organizacije.

Ker se upravni odbor še posebej zaveda velike odgovornosti pri dvigovanju zanimanja za motorizacijo in usposabljanju novih kadrov, je sklenil takoj pripraviti tečaj za vozače motornih vozil in vabl, da se prijavijo za tečaj vsi, ki se zanimajo za strokovno poznavanje in obvladovanje motornih vozil. Prijave za tečaj sprejema blagajnik upravnega odbora tovariš Albin Pipan, uslužbenec podjetja »Petrole« na Glavnem trgu, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila glede udeležbe na tečaju.

LEPOTE NASIH KRAJEV — zimska počoba iz doline Trente

Izid žrebanja novoletnih nagradne križanke

14. januarja je bilo v uredništvu našega tednika žrebanje rešitev novoletnih nagradne križanke. Upoštevali smo vse rešitve, ki so pravilno prispole, 47 rešitev pa ni bilo pravih. Pri žrebanju sta bila navzoča poleg članov uredništva in uprave lista tudi naša naročnika tovaršica Marija Šali in tov. Marijan Motkan. Desetim naročnikom je izžrebala darila 4-letna Mojca, ki je zadnje čase že večkrat segla v akrijničo sroče — oziroma rasočarjan za tiste, ki so ostali brez nagrade.

NAGRADE JE ŽREB RAZDELIL TAKOLE:

- 1. nagrada (1000 din): Cirila HRČEK, Novo mesto, Kmetijska sola
- 2. nagrada (15-litrski lonec za peko): Ivan MAJZELJ, Sdravitišče Valdoltra, Koper.
- 3. nagrada (električna pečica): Franc PENCA, Novo mesto, Skalickyjeva 8.
- 4. nagrada (pločevinast grelec): Vlado SAVILJ, Kranj, Gorenja Sava 4.
- 5. nagrada (pekača): Ilka SKALA, Zagreb VI, Vinogradna 59.
- 6. nagrada (8-litrski lonček): Peter IVANETIČ, Novo mesto, Trdinova 2.
- 7. nagrada (dvoilec za orehe): Stanko LUSIN, Črnomelj 215.
- 8. nagrada (dvoilec za orehe): Franc VOJK, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 21.
- 9. nagrada (dvoilec za orehe): Draga PONTIKVAR, Ljubljana-Siška, Novi hrib 15.
- 10. nagrada (trajna odlučila): Torkila KURE, Novo mesto, počta.

IZ NAŠIH KRAJEV

Na Suhorju ne mislijo ostati med zadnjimi

Mladina v Suhorju je v zadnjih zimskih tednih zelo poživela kulturno-prosvetno življenje našega kraja. Mladinci in mladinke so pod vodstvom poživljevalnih učiteljev Valerije Jordan in Ivane Zoran naštevili in uprizarili za novo leto dramo »Razstavljeni«. Vsi igralci so se navzlic temu, da so nekateri prvič nastopili na odru, dobro uživali v svoje vloge. Predstave se je udeležilo mnogo ljudi, da je bila dvorana nabito polna in so morali izloj ponoviti. Ljudje si želijo kulturnega razvedrila.

Na zadnjem sestanku so mladinke sklenile, da bodo začele tudi z gospodinjstvom tečajem. Tečaj se bo začel prihodni teden ter bo trajal 6 tednov; vsak teden se bodo po trikrat sestale. Poleg praktičnega dela, predvsem kuhanja, se bodo tečajnice učile tudi krojenja in ženskih ročnih del. Vodstvo tečaja je prevzela marljiva Jozefa Grbič s Suhorja. Tečaj bo združen s izobraževalnim tečajem, na katerem bo mladina obnovila in poglobila znanje iz računstva in slovenskega jezika. P. M.

Črnomaljske vesti

Društvo za domačo obrt v Črnomlju bo ob zaključku sedanjih tečajev priredilo razstavo izdelkov, to je vezenin, pletenin in podobnih predmetov, ki jih bodo tečajnice napravile v času tečajev. Razstava bo od 28. do 31. januarja v osnovni

Novice s Sinjega vrha

V neposredni bližini Sinjega vrha v revirju lovske družine Vinica so trije medvedi, verjetno medvedka z mladčema. Ljudje jih večkrat vidijo in pravijo, da niso preveč plašni. Lovci trdijo, da se tudi v gosti med vasi Breg in Radence ob Kolpi držita dva medveda. Če bodo imele te že dokaj redke živali mir, predvsem pred divjimi lovci, se bodo morda za stalno naselile v teh krajih.

Pred kratkim so sinjevrški lovci ustrelili dva divja prašiča. Upajo, da bo to zimo preživel kak pred praškom, saj se sedaj ob visokem snegu skoraj stalno zadržujejo v kostonjari lozi, kjer imajo dovolj živeža.

Se bolj kot na ščetinarje, bodo morali lovci paziti na divje lovice, ki se s svojimi mrharskim poslom čisto pojavljajo v lovišču. Tem nepridipravom bo treba z vsemi sredstvi stopiti na prste.

Na Sinjem vrhu imamo pomembno pošto, kamor dostavlja pošta iz Vinice trikrat tedensko poštne pošiljke. So pa posamezne vasi oddaljene od Sinjega vrha tudi po 5 km. Prebivalci

šoli. Ne pozabite si ogledati na tej razstavi lepih izdelkov pridnih Črnomaljši!

Mestni odbor PLZ je prišel spet s tečajem in rednimi vajami za mobilne enote in članice štabov PLZ. Teh tečajev je sedaj 10, obiskuje jih pa nad 130 tečajnikov. Poleg teh tečajev in praktičnih vaj bo organiziranih še 10 tečajev hišne zaščite. Ker je potrebno, da je vsak prebivalec mesta seznanjen z nalogami za primer zračnega napada, bodo tečaj obvezni za vse stanovce v mestu, ne glede na vojaško obveznost. Podobni tečaji bodo še v Metliki in Semiču. V interesu vsakega državljanca je, da se redno udeležuje takih tečajev.

V Sentiernju so ustanovili Društvo upokojencev

Zaradi precejšnjega števila upokojencev, ki živijo v sentiernjski občini, je bilo nujno ustanoviti samostojno društvo. Preteklo nedeljo je bil zelo dobro obiskan ustanovni občinski zbor društva upokojencev. Govoril je predsednik občinskega odbora Andrej Uderman, ki je utemeljil potrebo po osamosvojitvi in o vlogi upokojencev v javnem življenju. Navzoč je bil tudi direktor Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Miha Počervina, ki je razložil pomen te zelo važne socialne ustanove, pozval je upokojence k sodelovanju in dal številne nasvete in pojasnila. Izvoljen je bil sledeči odbor: Majzelj

teh vasi morajo sami po pošto na Sinji vrh, zato se večkrat dogodi, da tudi naša pošta obleži po več dni na pomožni pošti.

Morda bi se dalo z malo dobre volje tudi za naše vasi urediti, da bi imeli poštne raznašalce, ki bi prišli v vsako vasi vsaj dvakrat tedensko? Naš bivši KLO Sinji vrh je, kot pravimo, odrezan od sveta, saj nimamo nobene prometne zveze niti telefona; zato bi bila redna poštna dostava zelo potrebna. Prihajamo, da bosta občinski ljudski odbor in pošta na Vinici proučila možnost redne poštne dostave v vse naše vasi. P. Z.

Špeharji ob Kolpi

Tudi naša dolina s zaselki Breg, Hrib in Selce bo dobila letos električni tok po 2.700 m dolgem vodni s Sinjega vrha. Na zboru volivcev je bil soglasno sprejet sklep, da bodo prebivalci pomagali z delom in vožnjami. Upamo, da nam bosta tudi okrajni in občinski ljudski odbor nudila pomoč. Prebivalci se že sedaj veselo trenutka, ko bo tudi v naših oddaljenih vaseh zasvetila električna luč.

Kino KRKA Novo mesto

KINO NOVO MESTO predvaja: Od 22. do 25. januarja: ameriški film »Pošta postaja«, od 26. do 28. januarja: avstrijski film »Strle v džipu«, od 29. januarja do 1. februarja: ameriški glasbeni barvni film »Amerikanez v Parizu«.

Kino Črnomelj

KINO ČRNOMELJ predvaja: 23. in 24. januarja: »Afera na Trdnjavi«.

Kino JADRAN Kočevje

KINO »JADRAN KOČEVJE« predvaja: Od 22. do 23. januarja: »Amerikanez v Parizu«, od 27. do 28. januarja: »Moč orojke«.

Semlji v Beli krajini

Na Vinici: Redno vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu. V Črnomlju: Vsak drugi in četrti torek v mesecu. V Metliki: Vsak prvi in tretji torek v mesecu. Dragatuš: Drugo sredo v mesecu.

Adlešiči: Vsako četrto sredo v mesecu.

Večji dogodi živine so zlasti na sejm v Črnomlju, Vinici in Metliki. Na sejem v Črnomlju pritegnejo tudi do 200 glav živine, pa tudi v Metliki in Vinici je promet vedno večji. Ljudski odbor mestne občine Črnomelj razpravlja o prenestitvi sejmišča izven mesta, vendar prostor še ni določen in je sejmišče še vedno na starem kraju. V Črnomlju bo v bodoče tudi sejem za konje.

Iz novomeške porodnišnice

V novomeški porodnišnici so v preteklem tednu rodile: Skof Antonija iz Metlike dečka, Zelenič Tina iz Briljuna dečko, Sotlar Terezija iz Mačkova pri Veliki Loki dečka, Novak Tončka, Radovlje pri Smarjeti dečko, Zvan Fani iz Dolenjskih Toplic dečka, Panjan Ivanka iz Črnomlja dečka, Lubej Zora iz

Franc, predsednik, Novak Ivan, podpredsednik, Mrak Ina, tajnica, Bregar Franc, blaginjak, odborniki pa: Grubič Ivan, Gorisec Franc in Šchoepel Herbert. Bon Marija in Smit Marija. Novemu društvu želimo obilo uspehov. C.

Daljnje njive

Da bi vasa naša okolica imela boljše prometno zvezo s Hrvaško, je občinski ljudski odbor Vinica dal iz svojega proračuna 40.000 din za popravilo občinske poti, tako imenovane Ribelske ceste od vasi Daljne njive do Kolpe v Riblju.

Ta pot je sedaj usposobljena tudi za motorna vozila, treba pa bo čimprej misliti tudi na gradnjo broda za čez Kolpo, s čimer bi bila prometna zveza z bratsko republiko še boljša. Sedaj je vozovni promet s Hrvaško možen samo preko mostu na Vinici. P. Z.

Jurjevica pri Ribnici

V nedeljo 10. januarja je gostovala v našem združenem domu igralska skupina iz Malega loga pri Loškem potoku z »Miklovo Zaloz. Udeležba na igri je bila več kakor zadovoljiva: nad 400 ljudi, kar je za naš kraj edinstven primer. Igralci so se potrudili in pokazali vse svoje igalske sposobnosti. Gledeci so bili zadovoljni z igro mladih igralcev, ki so dokazali, da zmorejo tudi težja odrska dela.

Sneg na Kočevskem

Tudi v naših krajih je zapadlo precej snega, menda se lahko kosamo z Gorenjci. Kljub skoraj vsakodnevnim snežnim padavinam so ceste skoraj vedno odprte za promet, za kar se moramo zahvaliti pridnim cestnim delavcem, ki s snežnimi plugi orjejo sneg, takoj ko ga veče zadene. V veliko pomoč pri pljuženju cest na Kočevskem je tudi traktor gosencičar s plugom.

Snega so se poleg smučarjev pri nas razveselili tudi vozniki. S samimi namreč lahko preprečijo večji tovor lesa kakor pa z vozom. Seveda so pri tem tudi večje nevarnosti, vendar se teh stvari gadije-furmani ne boje. Sedaj jim je edina skrb, da bodo imeli dovolj šturencev čez zimo.

Tečaji za domačo obrt

V Velikih Laščah pripravljajo tečaj za domačo obrt. Za tečaj vlada že zdaj veliko zanimanje. Tovrstni tečaj bo velikega pomena za nadaljnji razvoj važne pridobitvene panoge na Kočevskem — domače obrti. Začetek tečaja bo najbrž v februarju. Obiskovalci ga bodo mladinci in mladinke tudi iz okoliških predelov: Karlovice, Roba in ostalih vasi na tem področju.

Tudi v Sodražici, kjer je središče hišne domače obrti na Kočevskem, mislijo organizirati

Preteklo nedeljo je bilo med novomeškimi smučarji prav živahno. Se dosti ugodne snežne prilike so omogočile smučarjem, da so se na prijetnejše društvene tečaje dobro pripravili.

V odnošnih nekaterih članov in mladincev, ki so odgovorili na razne smučarske tečaje, so v teh tekmovanjih samo pionirji in mladinci, v smuku in slalomu pa člani in mladinci. Tekmovanje v skokih se zaradi nepopolnega stanja skakalnice pri Sv. Roku ni dalo izvesti. To se bo verjetno izvršilo kasneje, v kolikor bo dovolj snega.

Celoten program tekmovalstva se je hitro odvijal na terenih za tovarno lesnih izdelkov. Pokazalo se je, da se daje prav tam v neposredni bližini mesta izbrani najboljši proge za vsa tekmovalstva.

Nastopilo je 15 pionirjev, pri katerih je premočno zmagal Darovec Anton. Ostali tekmovalci so bili več ali manj izenačeni in so se na vsej progi »okrog 2 km«, ki je potekala mimo Ravnega loga, zadrževali. Mladinci so to progo prevozili dvakrat.

Proga za slalom in smuk je potekala po vzpetini Rečjevega hriba. Precejšnje število gledalcev je z zanimanjem opazovalo drzne vozače, ki so v divjem tempu drveli v dolino in elegantno krmarili skozi vratica. Občudovanje je vzbujala edina tekmovalka v teh panogah Novakova, ki je vse proge izvozila zamenjavo in je v stanu prekositi matrikaterga člana in mladince.

Najhitrejši v smuku pri članih je bil Peric Ludvik, kateremu brzina kot motoriziranih ne dela nobenih prevar. Tesno mu sledi brat Andrej. V konkurenci je nastopilo 7 tekmovalcev, 1 pa je tekmoval izven konkurence).

Prodam KOZOLEC dvojniki (topler) na štiri okna, nov, zgrajen pred štiri leti z ali brez strešne opeke po ugodni ceni ter gozd zemljo in voz. — K. J. Prelesje 13, Sentupert.

KUPIM mlatinico na vitel (gepel) — Bradec Alojz, Gor. Mrakevo 4, p. Smihel pri Novem mestu.

KRONIKA NESREČ

SENTURPERT. Pri smučanju si je zlomil levo nogo mizarški pomočnik Jože Brezar.

OTOCEC. Pri napravljanju trčice si je ranila prst leve roke gospodinja Matilda Suteč.

METLIKA. Gospodinja Terezija Cimerman si je pri padcu na cesti zlomila levo nogo.

tečaj za domačo obrt. Ta tečaj bo v širšem merilu, to je za ves sodraski sektor, vstevši Jurjevo, Sušje in Loški potok. Tudi za ta tečaj je veliko zanimanja. Začetek se ni določil. Tečaj v Sodražici, kakor tudi v Velikih Laščah, organizirajo tamkajšnje kmetijske zadruge, ki zaslužijo za svojo prizadevnost vso pohvalo. O. K.

V Dragatušu in Gradacu Imajo kino predstave

Lansko jesen sta dobila nove kino aparature Dragatuš in Gradac v Beli krajini. V obeh krajih so projektorje namestili v združenih dvoranah. Prve kinopredstave so imeli v soboto 16. januarja. V Dragatušu so vrteli slovenski film »Na svoji zemlji«, v Gradacu pa prav tako domači film »Barba Zvane«. Prebivalci obeh krajev, zlasti mladina, so komaj čakali prvih kinopredstav. Poslej bodo imeli predstave redno vsak teden. Sedaj sta v Beli krajini samo še občini Pregrad in Adlešiči brez kinopredstav. Redno predvajanje filmov na sedežih občin je velika kulturna pridobitev.

Cesto Tanča gora - Stari trg bodo zgradili do konca

Lani so v glavnem končali dela na najtežjem odseku ceste Tanča gora - Stari trg, ki jo bila začeta že pred vojno. Letos nameravajo dela na tem odseku zaključiti in obenem nadaljevati z gradnjo ceste v smeri proti Staremu trgu, drugo leto pa proti Dobličem, kjer se bo nova cesta priključila cesti Črnomelj - Miklerji.

Z dograditvijo te zelo potrebne ceste bo dobila Poljanska dolina vsaj eno primerno prometno zvezo z okrajnim središčem.

Mleko v Črnomlju po 30 din!

Skoraj neverjetno se sliši, pa je vendar res. V Črnomlju, kjer imajo skoraj pri vsaki drugi hiši kravo, plačujejo potrošniki mleko po 30 din liter, medtem ko stane po drugih krajih največ 25 din.

Kmetijska zadruga v Semiču, ki ima dobro poslojujočo mlekarico, bo skušala v bodoče dobavljati mleko tudi v Črnomlju, in sicer največ po 25 din za liter.

Smučarske tekme v Novem mestu

Preteklo nedeljo je bilo med novomeškimi smučarji prav živahno. Se dosti ugodne snežne prilike so omogočile smučarjem, da so se na prijetnejše društvene tečaje dobro pripravili.

V odnošnih nekaterih članov in mladincev, ki so odgovorili na razne smučarske tečaje, so v teh tekmovanjih samo pionirji in mladinci, v smuku in slalomu pa člani in mladinci. Tekmovanje v skokih se zaradi nepopolnega stanja skakalnice pri Sv. Roku ni dalo izvesti. To se bo verjetno izvršilo kasneje, v kolikor bo dovolj snega.

Celoten program tekmovalstva se je hitro odvijal na terenih za tovarno lesnih izdelkov. Pokazalo se je, da se daje prav tam v neposredni bližini mesta izbrani najboljši proge za vsa tekmovalstva.

Nastopilo je 15 pionirjev, pri katerih je premočno zmagal Darovec Anton. Ostali tekmovalci so bili več ali manj izenačeni in so se na vsej progi »okrog 2 km«, ki je potekala mimo Ravnega loga, zadrževali. Mladinci so to progo prevozili dvakrat.

Proga za slalom in smuk je potekala po vzpetini Rečjevega hriba. Precejšnje število gledalcev je z zanimanjem opazovalo drzne vozače, ki so v divjem tempu drveli v dolino in elegantno krmarili skozi vratica. Občudovanje je vzbujala edina tekmovalka v teh panogah Novakova, ki je vse proge izvozila zamenjavo in je v stanu prekositi matrikaterga člana in mladince.

Najhitrejši v smuku pri članih je bil Peric Ludvik, kateremu brzina kot motoriziranih ne dela nobenih prevar. Tesno mu sledi brat Andrej. V konkurenci je nastopilo 7 tekmovalcev, 1 pa je tekmoval izven konkurence).

Prodam KOZOLEC dvojniki (topler) na štiri okna, nov, zgrajen pred štiri leti z ali brez strešne opeke po ugodni ceni ter gozd zemljo in voz. — K. J. Prelesje 13, Sentupert.

KUPIM mlatinico na vitel (gepel) — Bradec Alojz, Gor. Mrakevo 4, p. Smihel pri Novem mestu.

ŠTEFANA MILEKA NI VEČ

Globoko je presunila številne prijatelje in znance v Črnomlju in okolici vest, da je 11. januarja na svojem domu v Tribučah nenadoma preminul tovariš Stefan Milek, čestni nadzornik pri Bazi cest v Črnomlju.

Stefan Milek je bil rojen 17. 11. 1906 v Radolci, okraj Novo

Partizanka Katja - Zora Rupena

Katja-Zora Rupena, svetla lik mladinke-partizanke iz naše osvobodilne borbe, je bila rojena 22. januarja 1920 v Mirni peči. Tu je obiskovala ljudsko šolo, nato pa šla študirat na novomeško gimnazijo, toda zaradi bolezni je morala po dveh letih študij pustiti. Ko je ozdravela, je šla v meščansko šolo, nato pa v državno gospodinjstvo učiteljice v Prokuplje, kjer je 1940 maturirala z odličnim uspehom.

Prvo službo je dobila v Mali Nedelji na Stajerskem, kjer jo je tudi zatekla vojna. Šla je domov v Mirno peč in se takoj vključila v narodno osvobodilno gibanje. Že pred vojno se je udeleževala v naprednih organizacijah, zlasti v združenju kmetijskih fantov in deklet. Zda je v vsemu in uspehom delala v Osvobodilni fronti; sprva je bila član vsakega, nato rajonskega ter podokrožnega in okrožnega odbora OF Novo mesto. Malokdaj si je mogel zamisliti, kakšne naloge opravlja ta, na pogled tako nežna in brezskrbna mladinka. Večkrat je opravljala težke kurirske dolžnosti, organizirala je sestanke pred nosom italijanov, ki so imeli pri Rupenih svojo oficirsko in četno menzo. Vedno je našla kak izgovor, ko so jo spraševali, zakaj se v hiši zbira toliko fantov in raznih tujih ljudi. Vendar se dolgo ni mogla kriti pred okupatorjem. Poleti 1942. leta so jo prišli aretirati (njen brat in sestra sta že nekaj mesecev sedela v ljubljanski zaporih), pa jo k sreči našli doma. Nad 60 let stara mati jo je takoj obvestila in Katja, ki je zadnje tedne že sploh živela na pol ilegalno, se ni več vrnila domov. Ostala je pri partizanih. Poslali so jo na terensko delo, najprej v vasi mirnopedškega, nato pa trebelenskega okrožja, ki jih je dobro poznala. Organizirala je po vaseh odbore OF in narodno zaščito, nabirala je novih borcev in pomoč za partizane. Posebno skrbno je iz fonda OF podpirala siromašne družine in svoje, ki so imeli koga v zaporu ali v partizanih. Če bi hoteli podrobneje govoriti o njenem delu v tem času, bi morali opisati vsa razgibana dejanstva, ki jo je že 1942. leta razvila OF na osvobodnem dolenskem ozemlju.

Spomladi 1943 se je začel velik polet osvobodilnega gibanja na Primorskem in Katjo so poslali tja organizirati ženske in mladino. Bila je organizator močnega gibanja antifašistk, prvi sekretar PO SPZZ in urednica »Slovenke«, prvega lista primorskih žena.

1944 so jo poklicali nazaj na osvobodeno ozemlje za delo med mladino. Postala je članica Pokrajinskega komiteja SKOJ za Slovenijo. Kot delegat II. kongresa SKOJ je prepotovala velik del Hrvatske in Bosne ter doživela nemški napad na Drvar v neposredni bližini Vrhovnega štaba.

Po herojskem pohodu slovenskih brigad in razmahu osvobodilnega gibanja na Stajerskem, je bila Katja poslana tja. Delala je kot sekretar Oblastnega komiteja SKOJ in KP za Stajersko. Predhodila je po dolgem in počez ne samo vse osvobodeno ozemlje, ampak tudi tisto, ki so ga kontrolirali okupatorji.

Katja je padla na pragu svoje bode, 27. februarja 1945, zadeta v srce prav blizu vasi, kjer je pred vojno službovala. Ni dočakala osvoboditve, o kateri je tako topla in upajoče pisala materi v svojem zadnjem pismu.

Takoj po končani vojni so jo mladinci prekopali in prenesli v Ormož. Hlovnata prst je ohranila njeno truplo, da je bila še prav takaa, kakor so jo poznali. Naslednje leto jo je mati prepeljala v Mirno peč. Na mirnopedški šoli so ji odkrili spominski ploščo. Tudi pionirski odred na šoli nosi njeno ime.

Vsi, ki so Katjo poznali, ne bodo nikoli pozabili njenih vrlin, njene odločnosti in poguma, s katerim je prenašala največje nadloge, vedno z nasmehom in dobro voljo, in njene odkritosti, zaradi česar je bila tako priljubljena med ljudmi in svojimi tovariši. In kako rada se je učila! V partizanih je v Čerknem končala partiško šolo z odličnim uspehom. Vedela je: čimveč zna, toliko bolj lahko koristi naši borbi in svojemu ljudstvu.

In nekaj moramo omeniti o Katji: njeno ljubezen do matere. Od otroških let je bila brez očeta in je vso ljubezen svoja srca darovala materi. Nji je pisala iz partizanov topla in prišurna pisma, jo bodrila in ji slikala srečno prihodnost v svobodi. Bila je ponosna, ko je mati, že starša, belovardci odločno povedala svojo sodbo in ko je pred njihovim nasiljem pobegnila na osvobodeno ozemlje. Ta Katina ljubezen do matere pa se v teh rimskih prepleta z globoko in nebežno ljubeznijo do domovine.

Prijeten glasbeni večer v Novem mestu

Člani orkestra Kulturnega društva Dušan Jereb so dali zadnjo soboto prav lep in prijeten Večer vesele glasbe. Dvornar v Domu ljudske prosvete sicer ni bila polna (bilo je tudi premalo reklame), vendar je ta večer, če ne ravno po obisku, pa po kvalitetnem programu in izvrstnemu uspehu in si takih razvedrilnih glasbenih večerov še želimo. Orkester je dal vrsto domačih in tujih skladb, Ferdo Gernedel je zapel tri pesmi in je škoda, da svoj kultiviran glas lahko tako malokrat uveljavlja na koncertih. Štiri vesele domače pesmi je zapel tudi moški pevski zbor. Orkestru je dirigiral Ivo Mitak. Prav bi bilo, da grede orkestrali in pevec s tem svojim programom tudi na deželo.

Zahvala

Solsko vodstvo v Sentiernju se tovarišici Majdič-Radovan Mimici iz Dobruvice, ki je poklonila tuk. šol. mladini v spomin na umrlega moža Franceta znesek 500 din, prisrčno zahvaljuje.

Če bi bilo obratno, bi rekla, da je »božja kazena«

Ko je bil pred kratkim v Tribučah civilni pogreb, so bile neke pobozne klerikalke čisto iz sebe. Klicale so druga drugo, češ pojdiimo gledat, kako komunisti pokopavajo mrtve. Ker so pa menda pričakovale, da pri takem pogrebu kar mrgli tudi samih peklenščkov, si niso upale približati. Strpale so se v bližnji skedenj in skozi špranje opazovale, kaj se dogaja na pokopališču. Smola pa je hotela, da so se snela velika vrata in pokopala pred seboj eno najbolj radovednih. Če bi se kaj takega pripetilo komunistom, bi gotovo dejale, da je to božja kazna, sedaj pa bodo morda rekla, da je to hudotvorno maševanje.

Ob dveh popoldne pa se je zbralo ob skakalnici v Retjih mnogo ljudi, da prisostujejo otvoritvi nove skakalnice. Skakalnice so zgradili mizajo jesen po nertih inž. Bloudka. Na tej novi domači skakalnici so mladinci pokazali vedno spretnosti kot člani, saj je skočil mladinec Toni 23 metrov.

Zelja vseh Počankarjev, da se jim vedno mladine vključijo v to lep zimski šport, saj si krepi s tem telo in duha. Hkrati to na tako dano najlepše priznanje TVD Partizan Loški potok, ki kaže pri svojem delu toliko požrtvovalnosti, o čemur pričča prav nova skakalnica. C. E.

Na tretjem mestu se je uvrstil inž. Sodnik, ki je z mazo nad Brkičem otresel spremeljevalce. Škerlj je zaradi študija odločil partije, zato se mu je pridružil še Jenko. Jenko je v zadnjih dveh kolih dosegel le polovični uspeh — zmago in poraz. Posledni presenetljiv poraz v Brkiču, ki se stalno popravlja. Medtem ko je Mihelin ostal pri štiri in pol točkah, je dr. Savelj napravil velik skok. Premagal je Ivančiča, nato pa se Brkiča.

Stanje po IX. kolu: Sitar 9 točk, Litiča 7, inž. Sodnik 5 in pol, Škerlj, Jenko in Mihelin 4 in pol, dr. Savelj 4, Fink 3 in pol, Brkič 2, Kastelec in Verbič 1 in pol, Ivančič 1 točko itd.

Šah v Črnomlju

8. januarja je odigral Ivan Kohler, šahovski mojster v Črnomlju, šahovski simulanko s črnomeljskimi šahisti ter zmagal z rezultatom 8 in pol : 6 in pol. Partije so dobili: Darko Starchar, Julij Pezdirc, Tone Malerčič, Franc Malerčič in Boris Klemenec. Remizirala sta Janez Povše in Rudolf Ritonja. T. V.

Italijanski kmet in trgovina

Italijanski dnevnik »Gazzetta« je 29. decembra lani priobčil uvodnik »Politika vasi«. Uvodnik ima tudi tele podatke: kmetijsko ministrstvo je ugotovilo, da na področju Ferrare kupujejo od kmetov jabolka po 6 lir za kg, v Ferrari na trgu jih pa prodajajo po 120 lir. Druga anketa je ugotovila, da v Južni Tirolski kupujejo na vasi paradizjke po 12 lir, v mestu na tržnici jih pa potem prodajajo po 100 lir. Hruške so na vasi 25 lir kg, na tržnici pa 120. Grozdje pri kmetih je 40 lir, na trgu pa po 200 lir.

Objave - mali oglasi

Gibanje prebivalstva v Črnomlju

Od 9. do 16. januarja v Črnomlju ni bilo rojstev.

Poročila sta se: Klemenec Leopold, posestnik iz Rodin 44, in Weiss Ana, poljedelka iz Svibnika 11. Cestitamo!

Umrli so: Švajger Mihael, upokojenec iz Črnomlja, star 74 let. Milek Stefan, čestni nadzornik iz Tribuč, star 74 let. Banovec Marija, posestnica hči iz Doblič št. 35, stara 7 mesecev.

Gibanje prebivalstva v Novem mestu

Od 11. do 18. januarja je bilo v Novem mestu rojenih 19 otrok (9 dečkov in 10 deklic).

Poročili so se: Pokovec Stefan, kemigraf, in Spolenc ing. Bernarda, ing. kemije, oba iz Ljubljane. Spacapan Značoslav, uslužbenec iz Novega mesta, in Pirnar Marija, trg. pomoč. iz Ljubljane. Saje Alojz, sin kmeta iz Dol. Karteljevega, in Jano Jozef, hči kmeta iz Dol. Kamenja. Cestitamo!

Umrli sta: vojni invalid Sinkovec Jozef, star 59 let iz Harinje vasi pri Otočcu in gospodinja Suštar Ana, stara 53 let iz Lipovca pri Dvoru.

Zahvala

Tovariš Metod Krnc, uslužbenec hotela »Metropole« v Novem mestu je na zadnjem zvebanju tombole gluhoonemih zadel 25.000 dinarjev, od česar je podaril v tiskovni sklad »Dolenjskega lista« 2.000 dinarjev. Iskrena hvala!

Uprava Dolenjskega lista

Opozorilo matičnega urada v Črnomlju

Ljudski odbor mestne občine Črnomelj, matični urad, opozarja prebivalstvo svojega področja na obvezno prijavljanje in odjavljanje stalnega in začasnega bivališča. Kdor ne bo po predpisih zakona prijavil ali odjavil, zapade kaznovanju po zakonu o prijavni in odjavni službi.

UKRADENI GENERAL

V drugi svetovni vojni se je pripeljal vse polno prigrad, katerih dober ali slab učinek je močno vplival na delovanje vojnega stroja, ga zaviral, pogajal, vodil do zmage ali poraza. Mnogo takih dogodivščin prihaja šele sedaj na dan in po svoje daje »karakteristiko« zadnji vojni. Ena takih prigradov je ugrabitev komandanta nemških čet na otoku Kreti. Dvainsvajset tisoč nacistov je bilo izgubilo komandanta, dobilo pa dolge nosove.

Drzna ideja dveh majorjev

V začetku leta 1944 sta v neki kavarni v Kairu sedela dva angleška majorja, Patrick Leigh - Fermor in Stanley Moss. Bila sta mlada, nobeden ni bil star nad 25 let; po dolgotrajnih borbah sta uživala dopust in se dolgočasila. Vraga, nekaj bo treba početi, vojaki, vajeni borbe, težko posedeva brez dela in gleda v zrak! In mlada mossa sta se domislila nekaj posebnega: zakaj bi ne ugrabila kakšnega nemškega generala!

Malce žudna zamisel, na prvi pogled sploh neizvedljiva. Toda angleškim vojakom voditeljem v Kairu in Londonu je našel ugajal. Ponudbo obeh mladih oficirjev so sprejeli. Po mnogih razpravljanih so izbrali tudi žreva: generalmajorja Karla Kreipa. Kreipe je bil eden najvidnejših pripadnikov in funkcionarjev Wehrmachta, poveljeval je leningrajski bitki, zdaj je pa bil komandant nemških čet na otoku Kreti in je imel pod sabo 22 tisoč mož. Če ga »ukradejo«, bi močno zmedli nemške vojske na Sredozemlju.

Na cilju in na preži

Nekje noči meseca februarja 1944 je angleško vojno letalo preletelo eno od mnogih skrivališč grških gverilcev v planinah otoka Kreta. Iz letala je skočil major Leigh - Fermor, ki ni bil samo vojak, ampak tudi že znan svetovnjak za starogrški jezik in književnost. S padalom je srečno prišel na zemljo, kjer so ga čakali grški gverilci. Njegov spomin major Moss pa ni utegnil skočiti - letalo je zašlo v oblake in se moralo vrniti v svojo bazo.

V sedmih tednih je Moss poslej vsaj desetkrat preletel ta kraj, vendar ni mogel skočiti iz letala, to je, ni mogel dobiti zveze ne z Leigh - Fermorom ne s Kretci. Nazadnje je opustil letalo in se odpravil na Kreta z motornim čolnom. Kajpak čoln ni imel lahke poti, ko je brzel med nemškimi kontrolnimi ladijami in čolni ter skozi minsko polja. Toda Moss se je srečno pripeljal na obalo Kreta, kjer so ga čakali Leigh - Fermor in grški gverilci. Izgovorili so orožje in municijo, ki ga je bil pripeljal seboj Moss, potem pa so se vsi skupaj umaknili v hribe.

Naslednjo noč se je začel veliki marš. Oba majorja in njuni grški spremljevalci so hodili samo ponoči, podnevi pa so se skrivali v gorskih vasi.

Naposled je prišel čas, da so lahko prišli delati. Leigh - Fermor si je počelni brke, si okrog glave zavezal ruto, oblekel na pol razcapan hlače, ki mu jih je posodil neki kmet - gverilec, in odšel v Heraklion, glavno mesto

Dva Angleža med 22.000 nacisti na Kreti

Krete in sedež nemškega štaba. V Heraklionu se je sestajal z zelo delavnim gverilcem Akoumianakissom, ki je o generalu Kreipu vedel več kot kateri koli mešan Kreta, enostavno zato, ker je stal na tleh generalove hiše.

Leigh - Fermor je takoj sprevidel, da generala ne bodo mogli ugrabiti z napadom na njegovo rezidenco. Kajti vila je bila obdana od vseh strani z bodečo žico, v kateri se je pretakal smrtonosen električni tok, vrha tega je generala varovala četa vojakov in cel trop policijskih psov. Štiri dni je mladi major kukal skozi okno Akoumianakissovega stanovanja, da bi čimveč zvedel o generalovih kretanjih in navadah, zlasti pa, kdaj odhaja iz svoje rezidence in kdaj se vrača. Leigh - Fermor je kmalu ugotovil, da general odhaja vsako jutro ob isti uri in se odpravi z avtom v svoj štab, oddaljen okrog osem kilometrov. Vračal se je zmerom ko se je znočilo, in ob isti uri. To

strup, da ga Angleža uporabita, ako ju Nemci ujamejo živa.

»A kaj so bili Nemci še zvedeli za prihod dveh angleških oficirjev na Kreta in so uprizorili napanjavo pravcato hajko. Fermor in Moss sta se morala skrivati na vse načine. Spala sta po raznih votlinah, vsako noč na drugem kraju, v nepristopnih delih planin. Neko noč sta tako čepela v nekem visljih, držala v rokah brastrelki in v razbujljivo napetostjo poslušala, kako nekaj korakov stran nemški vojak prosijo hrane od kmetice, lastnice teh visljih.

Ugrabitev

23. aprila so bile vse priprave končane in ugrabitev je bila določena za naslednji večer, toda general Kreipe je prekrizal račune: tri dni se je vračal domov še pred nočjo, kakor da je nekaj zavohal.

Cetrti večer sta Leigh - Fermor in Moss opazovala iz svojega skrivališča, kdaj se bo pokazal gene-

General Kreipe je bil zelo ubogljiv ujetnik. Brez pritožbe je vzdržal dolge marše s svojimi upleniki, ki so morali venomer bežati pred nemškimi vojaki, hkrati pa skrbeti, kako bodo svoj plen živ in zdrav spravili v Kairo.

Najnevarnejša pot

Leigh - Fermor in Moss sta ves čas skušala dobiti zvezo z našim pošiljateljem radiotelegrafistom, ki naj o njunem uspehu poroča v Kairu in organizira prevoz vseh treh v Egipet. Po naključju sta ga neko noč našla v pečini, kamor so se skrili. Toda ko je radiotelegrafist hotel poročati, se je pokazalo, da je aparat pokvarjen. Ne vedoč kaj početi, sta mlada Angleža poslala gverilce kurirje do dveh drugih radiotelegrafistov, ki sta bila: na zelo oddaljenem kraju otoka.

Nekaj dne sta pa je dobila težko pričakovano sporočilo, ki ji je prinesel grški gverilec. Z ugrabljenim generalom morata oditi na drugo stran otoka, kjer bo čakala podmornica.

Težka stvar, kajti še isto noč je bilo treba na pot čez več kot tri tisoč visoko goro Ido. Vzpon je trajal dolgih dvanajst ur. To je bil najhuši doživljaj, ki sta ga ta dva mlada angleška oficirja doživela v vsej drugi svetovni vojni, kor pise sam Moss v svoji knjigi. Spolzek sneg pod nogami je lahko ob vsakem napačnem koraku pomenil smrt.

ralov avto. Dvanajst gverilcev je zavzelo svoje prostore v zasedi. Napeto čakanje je trajalo celo uro, nazadnje pa so se le posvetile ročne električne svetilke stražarjev, ki so ležali nekaj metrov dalje. To je bilo znamenje, da avto prihaja.

Ko je avto pripeljal na ostro ovink, sta oba majorja, zdaj oblečena v uniforme nemške vojske, stopila na cesto in dala soferju znak, da ustavi. Sofer je seveda ubogal, misleč, da sta prava nemška vojska policaja. Moss in Leigh - Fermor sta stopila k avtu, odprla vrata in surovo potegnili ven nemškega generala. Priskočili so grški gverilci in generalu, ki se je otepal na vse pretege, natakili lisice na roke. Sofer je potegnil revolver, toda Moss ga je treščil po glavi s »francoskim ključem«, da je takoj omedlel.

Leigh Fermor - nemški general

Ko so generala ukrotili, si je Leigh - Fermor nataknil generalovo kapo in sedel v avto. Moss je prevzel šofiranje. Generala so stlačili na zadnji sedež, stražila pa sta ga do zob oborožena gverilca Peterakis in Kyrakis.

Peljali so se komaj nekaj minut, ko so opazili na cesti prižgano luč, znamenje, da je pred njimi nemška straža. Gverilec Kyrakis je potegnil iz žepa velik nož in jasno namignil generalu, da ga bo zaklal, če le črne. Nemški

stražar je stopil k avtu, ki je zdaj vozil počasi, pa ga je Moss hitro pogajal z vso brzino, ko se je uveril, da je stražar videl na blatniški generalsko zastavico. Stražar je samo salutiral in odstopil.

Ko so se ugrabitelji pripeljali pred generalovo rezidenco je stražar odprl vrata, toda Leigh - Fermor, v mraku docela podobnega generalu, je odmahnil z roko in se odpravil dalje. Tatovom generala je bila sreča mila, kajti brez nezgod so ta večer šli skozi dvainsvajset nemških kontrolnih postojank na cesti. Najhuje je bilo, ko so se peljali skozi Heraklion. Prav takrat so bile končane kino predstave in ulice zatrpane z ljudmi, med katerimi je bilo veliko nemških vojakov. Čeprav je avto vozil le »korakoma« nihče ni zasledil ničesar. Vojaki so pozdravljali »generala«, to je Leigh - Fermorja, ta pa jim je dostojanstveno in ošabno kimal.

Na nekem osamljenem delu ceste so stopili iz avta in zavili v hribe, dobro vedoč, da jim bo kmalu za petami vseh 22.000 nemških vojakov, kolikor jih je bilo takrat na otoku Kreti, dolgem 4000, širokem pa komaj 50 kilometrov. Drugi dan okrog polne je bilo nebo že polno nemških letal, ki so iskali begunce

Ko pregleduje človek matične knjige, se zdi kot da mu okrog glave lahno šume rojenca krila vil - rojenec - sojenec. Zdi se kot bi tuj njih šepet, njih preokrobo, njih sodbe... Dogodki porok, rojstev in smrti se kot na filmskem traku vrste pred teboj...

Vsi podatki o porokah, rojstvih in smrti so tu mišljeni skoro za vse okraj, kajti novomeška porodnišnica sprejema v svoje zavetišče matere iz vseh krajev novomeškega okraja, pa tudi mrtvašnica jim žal ne priznava...

Dete zatrti premile oči, materin ljubček, le sladko zaspi...

Rojnice so bile v pretečenem letu zelo radodarne. Kar 1107 živih novorojenčkov so prinesle srečnim mamicam. 590 je bilo fantičev, 517 pa deklic. Največje število rojstev pa je bilo v lanskem juliju - kar 113, najmanjše število rojstev pa je bilo v

marcu - samo 70. Zelo plodovita meseca sta bila tudi november s 100 in december s 103 rojstvi.

Zal pa je bila vmes tudi kaplja žalosti, kajti poleg navedenega števila novorojenčkov je bilo mrtvorojenih še 25 otrok: 11 fantkov in 14 deklic.

Trepete ti venec poročni v laseh, in sroe ti v prsih trepete. (S. Gregorčič)

Sobota je. Vesele pesmi, vrisli, harmonika, konji veselo peketajo in peljejo nov par k poroki. Mladi, sijajoči od sreče in neučakanosti, resnejši, srednjih let, pa tudi že dobodora osiveli pari se zgrinjajo v matični urad in v lepo opremljeno poročno dvorano. Vse življenje so tem ljudem tkale rojenice niti usode, ki je v letu 1953 združila v zakonsko življenje 1181 parov, ter s tem izpolnila nešteto želja, napolnila kupo sladkosti, marsikje pa nudila tudi čašo pelina...

Zgodbica, ki bo kmalu resnica

Bo zginit sneg, bo spet pomlad
In brhko žensko bitje
kolo bo vzel, mimo trati
odšlo na rožno klitje.

»Jej, kje dobila je kolo, saj to je draga stvar!«
sprauje staro in mlado.
»Da ni kak stričev dar?«

A nežno bitje se smehljalo:
»Pojdimo, dan je čist!...
Kolo, s katerim se pelja,
je dal »Dolenjski list!«

Se malo, pa vse to bo res;
bo žrebanje prišlo!
Takrat bo tudi srečnik
vmes,
ki bo sedel kolo!

Čem so poročale »Dolenjske Novice« pred 50 leti

»Bosni dela Austrija velike vojaške priprave; do 7. aprila t. b. tam doli zbranih 53 batalionov vojakov. Diši mar po vojski!«

»Med Japonci in Rusijo se morebiti vname vojska zaradi polotoka Koreje. Japonska je že popolnoma pripravljena, Rusija je ne.«

»Naš rojak, akademični slikar Anton Azbe, ki ima slikarsko šolo v Monakovem, je dobil od našega cesarja višje težke križ Franc Jožefovega reda.«

»Desetletnico praznuje v današnjem dnu bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.«

»V župniji Novo mesto bilo je minulo leto rojenih 53 otrok (25 moških in 28 ženskega spola). Porok je bilo 21. Umrla jih je 29 tukaj (2 drugod), izmed teh 17 moškega, 22 ženskega spola. Za jetiko so umrli 3, za nalezljivimi boleznimi nihče.«

(1. januarja 1904, št. 1)

Kar se tiče splošnega položaja v naši državi, smo pač slabo začeli novo leto. Cela država trpi radi krivične nasilnosti Nemcev, ki Čehom ne puste in ne priznajo njih narodnih pravic. Čehi so obljubili, da odnehaajo, ako se jim da čiško vseučilišče na Moravskem. A brž so planili po koncu Nemci, ter groze, da oni uprizorijo obstrukcijo, ako se to zgodi. Pa smo spet pri starem.

Vojška grozi tudi med Rusko in Japonsko. Gre se za polotok in cesarstvo Koreje, po katerem imata obe državi veliko pozeženje. Japonska pravi, da hoče braniti samostojnost Koreje proti Rusom, nič drugega ne. Japonski listi silno ščunjo na vojško, a evropsko, predvsem angleško časopisje skuša vplivati na Rusijo, naj odneha. Boje se pač preukuje Rusije: kajpak, slovanska je!

Iz 5 mihela pri Novem mestu. V letu 1903 je bilo rojenih 138, umrlo jih je 87, porok 26 parov, obleice precej več.

(15. januarja 1904, št. 2.)

Pretepači - pijanci pred sodniki

Noben izmed štirih se ni dopolnil dvajset let, ko so se med seboj spravdali in stekli: Alojz Sinkovec s. Klenovika, Franc Cinkovec iz Zagrada, Anton Lindič s. Klenovika, Franc Mrgole iz Zagrada in Jože Sinkovec iz Zagrada pri Skočjanu. Slednji je bil napaden in se je branil pred ostalimi. Vsi skupaj so se vračali iz sestanka in menda zato, da ne bi se zatrla stara grda navada pijančevanja, so domov grede spili liter žganja. Pod vplivom alkohola so nato najprej peli, potem so se skregali in nazadnje stekli. Ko so se v njihov pretep vmešali stariji in sestra Jožeta Sinkovca, so vdrli še k njim v stanovanje ter jim grozili s koli. Gospodar Mihael Sinkovec jih je spodil iz hiše, zunaj pa jo je sam izkupil. Premlati so ga s koli, eden pa mu je vrgel še kamen v glavo in mu jo razbil. Ves krvav se je Sinkovec takoj odpeljal v Skočjan na obveževanje, mladi pretepači pa so kar naprej rogovili okrog hiše in v hiši vse do tretje ure ponoči. To je bilo lani 20. novembra.

Na sodišču so zatrejali, da ni imel nobeden kola niti ni nobeden vrgel kamna, samo eden da je zunaj tolkel s kolom po tleh. Tudi ponočni vdor v tuje stanovanje se jim je zdel čisto naraven in kot priavljen. Zaradi kršitve nedotakljivosti stanovanja in lahke telesne poškodbe so bili obsojeni: Alojz Sinkovec in Anton Lindič na 2 meseca in 15 dni zapore, Franc Mrgole in Franc Sinkovec pa vsak na 3 mesece zapore. Skupno morajo tudi plačati oskodbancu 4850 dinarjev za bolečine in zdravniško spravevalo.

ZA ZABAVO

MED ZAKONSKIMI MOZGI

»Cuj prijatelj, tvoje žene kar ne morem več spoznati, tako se je spremenila. Prej se je spodinjstvo sploh ni zmenila, zdaj pa kar naprej tiči v kuhinji. Le, kako si to dosegel?«

»Kaj preprosto. Samo enkrat sem gospodinjstvo pomočnico tikal in od takrat jo ne morem več spraviti iz kuhinje.«

»Moja žena je pa čisto drugačnca. Za gospodinjstvo se sploh ne briga. Komaj pol ure na dan jo vidim.«

»To je pa strašno.«

»Kaj še! Saj pol ure hitro mine.«

»Pomislite, našega dimnikarja je povozil avto!«

»Da, saj pravim, pri današnjem prometu človek še na strehi ni več varen!«

To in ono

CUDNA IGRA NARAVE

Sredi decembra, kot poroča pariški list »Combat«, je bila v Braziliji vojna punčka z dvema glavama, tremi nogami in štirimi rokami. Radiološki pregled je pokazal, da ima ta čudni otrok dva srca in dva sistema za dihanje. Deklece je pod stalnim nadzorom zdravnikov. Njena mati, stara 25 let, je pred njo rodila štiri normalne, zdrave otroke.

LEP PRAVOSODNI MINISTER

V Manili na Filipinih je bil pred pol leta ubit neki Manuel Monroy, ko je v svojem stanovanju z ženo in dvema prijatelja igral »mahjong«. Preiskava je ugotovila, da ga je ubil Oseca Castelo, ki so ga te dni postavili pred sodišče. Ta Castelo je bil prej minister pravosodja in obrambe!

»Hura! Hura! Vojne je konec!« so kričali otroci, počjo školi Dobravice.

Le kje so se vzeli?

Danica jih je zbrala za ta veliki dan. Dopoldne je bila v Gradacu. Niti materi ni povedala, kam gre. Dava je slišala, ko so Italijani na begu kričali: »Finita la guerra! Kako veter je zbežala skozi Veliko lozo po znanih stezah in poteh, po bližnjih do Ribičev, kjer je vse zvedela. Vrnila se je in še vsa zadihana zbrala vso vaško otročad v Žugljev skedenj, kjer so imeli dobriški otroci urejeno zaslonno učilnico. V naglici so na papirje, iztrgane iz šolskih zvezkov, naslikali slovenske zastavice. Potem so se kakor živobarvna, pisana, živa sreča z zastavicami v rokah razlili pa vasi in peli in peli in peli...

V tem veselem sprevodu so bili: Starihova Danica, Žugljev Jožek in Jelka, Rusova Vida, Malči in Jožek, Stefančič Franci in Anica, iz Krivoglavice pa so prihili Zuničevi otroci z Milavčev Milico in Ivančkom. In ker je Danica domov grede obveljala tudi giršičko deco, so iz Giršič prišli v Dobravice v radostni otroški sprevid tudi otroci iz Tomčeve, Kraljeve in Šimčeve hiše.

»Hura! Hura! Spet sije svobodno sonce na našo Belo krajino!« so se drli otroci, da so vaščani presenečeni in solznih oči postajali na predverjih in se objemali od veselja in velike sreče.

Sredi vasi se je vesela skupina ustavila in Danica je zaklicala:

»Pionirji! Pionirke! Okrasimo slovenske hiše s slovenskimi zastavicami in cvetjem ter zelenjem!«

Razkropili so se po vasi kakor neugnani vrabci v proso in zatikali zastavice, cvetje, zelene vejice za okna, za vrata, vsepovsod, kamor so jih zanesle mlade noge.

LOJZE ZUPANC:

24

VELIKI DNEVI

Povest

In prav takšne kakor Starihova, so bile vse dobavške hiše. Kjerkoli so imeli samo še skromno stredo nad glavo, četudi nad pol pogorelim in porušnim domom, povsod so še tisto malo, kar so imeli sami, delili z ljudmi, ki so bili še revnejši; s tistimi, ki niso imeli doma, niso imeli zemlje; s tistimi, ki so se kakor preganjane zveri pomikali od naselja do naselja v dneh velikih fašističnih hajk ter prosili za kosček kruha, za skodelico debelačnega žganca, da so si ohranili golo življenje. Izgubili so vse, a vere v pravico in končno zmago partizanov niso izgubili! S to živo vero v srcu, da bo nekoč vendarle zasijalo vsem preganjanim brezdomcem svobodno sonce, so trpeli in čakali dne, ko bo okupator nagnan iz dežele, iz domovine, za katero so krvaveli borci, da bi jo iztrgali iz grabežljivih krempljev lačnih tujcev.

In glej, zemlja je bila dobra. Belokranjska zemlja je takrat preživljala tisoče in tisoče, ki so se z veliko vero v zmago pravice priželi k njenim rudnim grudim. Letine so bile bogate in obilne, kruha in žganca je bilo dovolj za domače prebivalstvo in za borce ter begunce in brezdomce.

Dobravčani so resda izgubili mnogo, a zemlja je ostala. In zemlja je kakor ljubča mati iz pravih pravih dejala in hranila vaščane ter vse, ki so se v to

vas zatekli po pomoč. Ljudje so si postali bratje po duši in srcu. Čakali so, kdaj jim bo napočil dan zmage, ki so ga partizani že nekaj časa tako trmoglavo napovedovali.

Ta dan je zdaj prišel! Prišel je tako iznenada, da ljudje sprva niso mogli verjeti tej spremembi. Fašisti so brez bojev zapuščali našo zemljo, na kateri se v kratkem času svojega neljubega bivanja niso nikdar dobro počutili, ker so jih partizani neprestano vznemirjali in napadali.

»Skoraj ne morem verjeti,« je zamišljeno ponovila Tižčeva mati. »Le kako naj verjamem, stric Jurij? Se davi so fašisti drveli skozi našo vas. Bili so do zob oboroženi. Lovili in streljali so kokoši ter jih pobirali ko odpadlo sadije ter odnašali s seboj. Mi smo se spali, ko so se s prvim svitom pojavili v vasi. Hteli so nekam dalje, nekam proti Metliki. Od strahu smo se zaprli v hiše in trepetali, kaj bo. Vsi smo mislili, da so spet prišli požigati, pa požigali vendar niso. Le dalje so hiteli, dalje, dalje...«

»No, vidiš, bežali so, ker so jim ta gorela pod nogami,« se je zasmajal stric Jurij. »Da, kar nič me tako nejeverno ne glej! Res je, kar ti pripovedujem. Radio je že sinoči povedal, da je Italija kapitulirala...«

»Oh...«

Nič drugega ni mogla izreči v tej sekundi olajšanja, ki je bilo boleče od prevelike sreče. Padla je staremu možu okrog vratu in ga pričela objemati. Od tihe, nepoznane sreče so ji solze navrele v oči.

»Res je, res...« je gonil starec svoje dalje. Vidiš, tako je navsezadnje le počila vsemočna os Rima - Berlin, hahahaha!«

»Pri nas o tem še nič ne vemo. Italijani so davi res nekaj zlobudrali in nam kričali: Finita la guerra! — A kdo bi jih razumel!«